

МІНЕРАЛОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

ТОМ 35 • 3 • 2013

ЛИПЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ЖУРНАЛ • ЗАСНОВАНИЙ У ВЕРЕСНІ 1979 Р. • ВИХОДИТЬ 4 РАЗИ НА РІК • КИЇВ

ЗМІСТ

Мінералогія

- БРИК А.Б., ФРАНК-КАМЕНЕЦКАЯ О.В., ДУБОК В.А., КАЛИНИЧЕНКО Е.А., КУЗЬМИНА М.А., ЗОРИНА М.Л., ДУДЧЕНКО Н.А., КАЛИНИЧЕНКО А.М., БАГМУТ Н.Н. Особенности изоморфных замещений в синтетических карбонатфторапатитах 3
- ХОМЕНКО В.М., РЕДЕ Д., КОСОРУКОВ О.О., СТРЕКОЗОВ С.М. Бритоліт, церит та бастнезит Анадольського рудопроаяву (Східне Приазов'я) 11
- MIKUŠ T., SHO VAN M., PONOMARENKO O., BONDARENKO S., GRINCHENKO O. Hydrothermal Nickel Mineralization from the Black Shales in Čierna Lehota (Western Carpathians, Slovakia) 27
- СИЛАЕВ В.И., ЛЮТОЕВ В.П., ПЕТРОВСКИЙ В.А., ХАЗОВ А.Ф. Опыт исследований природных углеродистых веществ и некоторых их синтетических аналогов методом рамановской спектроскопии 33
- VALTER A.A., ENGLEBRECHT A.C., MAGILIN D.V., PONOMAREV A.A., PISANSKY A.I., PONOMAREV A.G. Evaluation of a Calcium-Rich Uraninite Composition by Electron and Proton Microprobe 48
- КАДОШНИКОВ В.М., ШЕХУНОВА С.Б., ЗАДВЕРНЮК Г.П., МАНИЧЕВ В.И. Аутигенные минералы бентонитовой глины Черкасского месторождения 54

Геохімія

- ДУБИНА О.В., КРИВДІК С.Г. Геохімія рідкіснометалевих сієнітів Українського щита 61
- СТЕПАНЮК Л.М., ГАЦЕНКО В.А., ЛОБАЧ-ЖУЧЕНКО С.Б., БАЛАГАНСКИЙ В.В., БАЛТЫБАЕВ Ш.К., ДОВБУШ Т.И., ЮРЧЕНКО А.В. Калиевые мафитовые дайки побужского гранулитового комплекса: геологическое положение, вещественный состав, петрогенезис, возраст 73
- МАРІНІЧ О.В., ПЕРКАТИЙ К.Є., КОЛЯБИНА І.Л., БОНДАРЕНКО Г.М. Фактори міграції ^{226}Ra , ^{210}Pb та ^{210}Po у хвостосховищах колишнього ВО "Придніпровський хімічний завод" 85

Дискусії, критика, бібліографія

- ПАВЛУНЬ Н.Н., СИВОРОНОВ А.А. Рецензия на трехтомное издание "Историческая минерагения" 93

Хроніка

- Повідомлення щодо нового складу Національного стратиграфічного комітету (НСК) України 95
- Александр Борисович БРИК (к 70-летию со дня рождения) 98

- Наші автори 104

MINERALOGICAL JOURNAL (UKRAINE)

VOL. 35 • 3 • 2013

JULY–SEPTEMBER

SCIENTIFIC-THEORETICAL JOURNAL • FOUNDED IN SEPTEMBER, 1979 • 4 ISSUES PER YEAR • KYIV

CONTENTS

Mineralogy

- BRIK A.B., FRANK-KAMENETSKAYA O.V., DUBOK V.A., KALINICHENKO E.A., KUZ'MINA M.A., ZORINA M.L., DUDCHENKO N.O., KALINICHENKO A.M., BAGMUT N.N. The Features of Isomorphic Substitutions in Synthetic Carbonatefluorapatites. 3
- KHOMENKO V.M., RHEDE D., KOSORUKOV O.O., STREKOZOV S.M. Britholite, Cerite and Bastnäsite in Anadol Ore Occurrence (Eastern Azov Area) 11
- MIKUŠ T., CHOVAN M., PONOMARENKO O., BONDARENKO S., GRINCHENKO O. Hydrothermal Nickel Mineralization from the Black Shales in Čierna Lehota (Western Carpathians, Slovakia) 27
- SILAEV V.I., LUTOEV V.P., PETROVSKY V.A., KHAZOV A.F. Experience of Research of Natural Carbonaceous Substances and Some Their Synthetic Analogs by Raman Spectroscopy 33
- VALTER A.A., ENGLEBRECHT A.C., MAGILIN D.V., PONOMAREV A.A., PISANSKY A.I., PONOMAREV A.G. Evaluation of Calcium-Rich Uraninite Composition by Electron and Proton Microprobe 48
- KADOSHNIKOV V.M., SHEKHUNOVA S.B., ZADVERNYUK H.P., MANICHEV V.I. Authigenic Minerals in the Bentonite Clay of Chercassy Deposit 54

Geochemistry

- DUBYNA O.V., KRYVDIK S.G. Geochemistry of Rare-Metal Syenites of the Ukrainian Shield. 61
- STEPANYUK L.M., GATSENKO V.A., LOBACH-ZHUCHENKO S.B., BALAGANSKY V.V., BALTYSBAEV Sh.K., DOVBUSH T.I., YURCHENKO A.V. Potassic Mafic Dikes of the Bug Granulite Complex: Geological Setting, Chemical Composition, Petrogenesis, Age 73
- MARINICH O.V., PERKATY K.YE., KOLIABINA I.L., BONDARENKO G.M. Factors Affecting ^{226}Ra , ^{210}Pb and ^{210}Po Migration in Tailings Dumps of the Former Production Association "Prydniprovsky Chemical Plant" 85

Discussions, Criticism and Bibliography

- PAVLUN N.N., SIVORONOV A.A. Review of the three volume edition "Historical Minerageny" 93

News Items

- Information on the New Staff of National Stratigraphic Committee (NSC) Ukraine 95
- Alexandr Borisovich BRIK (On His 70th Birthday) 98

- Our Authors 104

Национальная академия наук Украины
Институт геохимии, минералогии и рудообразования имени Н.П. Семененко
Институт геологии и геохимии горючих ископаемых
НАН Украины (ИГГТИ НАН Украины)
ТОВ «Поисковая и экологическая геохимия»

*1–2 июля 2014 г. в Киеве проводят
международную научную конференцию*

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПОИСКОВОЙ И ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ГЕОХИМИИ

ОСНОВНЫЕ НАУЧНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ КОНФЕРЕНЦИИ:

- Поисковая геохимия
- Экологическая геохимия
- Геохимия процессов гипергенеза
- Геохимия отдельных элементов
- Геохимия ландшафтов

Сопредседатели Оркомитета:

*ПОНОМАРЕНКО А.Н. – чл.-корр. НАН Украины, директор ИГМР НАН Украины
ЖОВИНСКИЙ Э.Я. – чл.-корр. НАН Украины, зав. отделом поисковой и экологической геохимии ИГМР НАН Украины
ПАВЛЮК М.И. – чл.-корр. НАН Украины, директор ИГГТИ НАН Украины.*

Рабочие языки конференции: украинский, русский, английский (перевод докладов не предусмотрен).

Заявку для участия в конференции и тезисы просим прислать **до 15 января 2014 г.**

Место проведения: Украина, Киев, просп. Акад. Палладина, 34
Институт геохимии, минералогии и рудообразования им. Н.П. Семененко НАН Украины (ИГМР НАН Украины)

Регистрационный взнос за участие в конференции с публикацией тезисов в сборнике трудов конференции составляет – **200 гривен** (очное участие), – **100 гривен** (заочное участие), для зарубежных участников **50 и 25 USD**. В эту сумму включены: организационные расходы, пакет информационных документов, сборник трудов конференции.

Контрольные сроки:

15 января 2014 г. – завершение приема заявок на участие;

15 февраля 2014 г. – завершение приема тезисов и регистрационных взносов;

15 мая 2014 г. – рассылка приглашений на конференцию.

Ученый секретарь: Жук Елена Анатольевна – канд. геол. наук.

Контакты: Tel. +38(044) 424-03-05; Fax +38(044) 424-12-70;
моб. тел: +38 (067) 772-66-12; E-mail: ekogeochem@mail.ru

Информация на сайте Института геохимии, минералогии и рудообразования им. Н.П. Семененко НАН Украины: <http://www.igmof.org.ua/uk>

Шановні автори! Зверніть, будь ласка, увагу на зміни у правилах прийому рукописів, що вводяться з 01.01.2014.

У періодичному науковому виданні "Мінералогічний журнал. Mineralogical Journal (Ukraine)" друкуються оригінальні статті, що висвітлюють питання мінералогії, геохімії, петрології, мінералого-геохімічних методів пошуку та оцінки родовищ корисних копалин, а також рецензії на книги та хронікальні матеріали. До розгляду приймаються матеріали, які не були опубліковані раніше і на даний час не розглядаються для опублікування в інших виданнях. Усі оригінальні статті рецензуються провідними українськими та іноземними фахівцями. Журнал **не публікує оглядових статей**, що не містять нових оригінальних даних.

Статті публікуються українською, англійською або російською мовами.

Загальні вимоги

До редакції надсилати паперову копію статті, **підписану** всіма авторами, електронну копію (обов'язково) і орієнтовний електронний макет статті.

Порядок розміщення матеріалів у паперовій та електронній копіях: УДК, назва статті, прізвища та ініціали авторів, повні назви і адреси установ, де вони працюють (для контактної особи з числа авторів вказувати також електронну адресу), резюме і **ключові слова** (до 7 слів) мовою статті, текст статті, пристатейні списки бібліографічних посилань, таблиці і рисунки, підписані підписи. Кожний рисунок або таблицю, а також підписи до рисунків подавати на окремій сторінці. У статтях українською або російською мовами **обов'язково дублювати англійською** назви таблиць і підписані підписи. Далі, на окремих сторінках, – резюме з назвою статті, прізвищами авторів, їхнім місцем праці і ключовими словами двома іншими мовами (залежно від мови статті). Усі сторінки нумеруються. У кінці – відомості про кожного автора: прізвище, ім'я та по-батькові, електронна адреса, науковий ступінь, вчене звання.

До друку приймаються лише **структуровані** статті, у яких матеріал послідовно подається у вигляді логічно пов'язаних розділів, наприклад: *вступ*, що включає обґрунтування та формулювання мети досліджень, *опис об'єктів і методів досліджень*, виклад отриманих оригінальних даних (*результати та їх обговорення*), *висновки*. Перед пристатейними списками посилань рекомендується помістити короткий розділ *Подяки* (Acknowledgements).

Резюме (100–250 слів) будувати таким чином, щоб читачі без звернення до повного тексту отримали уяв-

лення щодо тематики і рівня опублікованих результатів. **Резюме англійською мовою** (www.emeraldinsight.com/authors/guides/write/abstracts.htm?part=1) повинно бути розширеним (але не більше 250 слів), обов'язково структурованим (можлива рубрикація як у статті) і передавати основні відомості про об'єкти, методи досліджень, отримані результати та висновки.

Оформлення

Текст набирати у форматі *MS WORD* шрифтом *Times New Roman*, розміром 12 pt, через 1,5 інтервали, на сторінці формату А4. *Поля*: нижнє, верхнє, лівє, правє — 20 мм. Над- і підрядкові *індекси*, *формули* і *математичні знаки* слід набирати з використанням додатку *MS EQUATION 3.0*. *Фізичні величини*, окрім загальноживаних винятків, необхідно наводити в одиницях СІ. **Обсяг орієнтовного макету статті**, включно зі списком пристатейних посилань та іншомовними резюме, **не повинен перевищувати 25 сторінок**.

Іноземні прізвища і географічні назви передавати мовою статті. Іноземні назви, що не мають усталеного варіанту написання кирилицею, передавати буквами латинського алфавіту відповідно до Постановки Кабінету Міністрів України «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею» (zakon.rada.gov.ua/go/55-2010-p).

Таблиці повинні мати назви. Примітки і виноска до таблиць слід друкувати безпосередньо під ними. Таблиці набирати шрифтом *Times New Roman* (розмір 8–10 pt). Кожному значенню у таблиці повинна відповідати одна комірка.

Ілюстрації надавати в електронному вигляді у форматах *COREL*, *TIF*, *JPG* з роздільною здатністю 300 *dpi* для напівтонових рисунків, 600 *dpi* — для штрихових. На фотографіях (тільки чорно-білих) вказати верх-низ та масштаб. **Текстові написи на рисунках** (назви осей, мінералів, умовні позначення), незалежно від мови статті, повинні бути **англійською**.

Бібліографія. Пристатейні списки бібліографічних посилань складати в алфавітно-хронологічному порядку і оформлювати у двох варіантах.

1. Відповідно до порядку формування Переліку наукових фахових видань, затвердженого наказом МОН-молодьспорт України від 17.10.2012 № 1111 — згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічні дані повинні містити прізвища та ініціали всіх авторів, назву книги або статті, далі: *для книги* — місто, видавництво, рік видання і повну кількість сторінок; *для статті* — назву журналу чи збірника, рік, том (підкреслити) і номер випуску, сторінки початку і кінця статті, її цифровий ідентифікатор — DOI (за наявності); *для*

електронного видання додатково – адресу відповідної веб-сторінки і дату звернення.

2. Відповідно до вимог міжнародних наукометричних баз – згідно зі стандартом *Harvard* (www.emeraldinsight.com/authors/guides/write/harvard.htm?part=2). Бібліографічні дані повинні містити (транслітеровані латиницею) прізвища та ініціали всіх авторів статті/книги, рік публікації (в круглих дужках), назву журналу/книги, том і номер випуску журналу, (для книг – видавництво і місце видання), сторінковий інтервал статті, DOI (за наявності). Посилання в тексті на опубліковані літературні джерела слід наводити **цифрами у квадратних дужках**, що відповідають порядковому номеру джерела у пристатейному списку. Посилання на неопубліковані матеріали неприпустимі.

Реєстрація статті в редакції здійснюється лише за умови дотримання викладених правил для авторів. У випадку суттєвого доопрацювання статті датою її над-

ходження вважається дата подання виправленого варіанту.

Після проходження процедури рецензування і затвердження статті до друку на засіданні Редколегії, авторам надсилається *ліцензійний договір на використання твору*. **Підписання його усіма авторами є необхідною умовою для опублікування статті.** У разі відхилення рукопису редакція надсилає автору повідомлення про причину відхилення. Паперову копію статті редакція не повертає.

За фактичний зміст матеріалів, точність бібліографічних довідок, цитат, написання географічних назв і власних імен несуть відповідальність автори рукопису.

Для отримання дозволу на передрук матеріалів необхідно звернутися до редакції видання "Мінералогічний журнал. *Mineralogical Journal (Ukraine)*".

- Багмут** Микола Миколайович — канд. геол.-мінерал. наук, пров. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Балаганский** Виктор Валентинович — д-р геол.-мінерал. наук, проф., вед. н. с. ГИ КНЦ РАН, Апатиты, Россия
- Балтыбаев** Шаукет Каимович — д-р геол.-мінерал. наук, зам. дир. ІГГД РАН, Санкт-Петербург, Россия
- Бондаренко** Герман Миколайович — д-р геол.-мінерал. наук, проф., зав. від. ДУ "ІГНС НАН України", Київ
- Бондаренко** Сергій Миколайович — канд. геол. наук, с. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Брик** Олександр Борисович — д-р фіз.-мат. наук, чл.-кор. НАН України, проф., зав. від. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Вальгер** Антон Антонович — д-р геол.-мінерал. наук, доц., зав. від. ІПФ НАН України, Суми-Київ
- Гаценко** Віра Олексіївна — канд. геол. наук, н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Грінченко** Олександр Вікторович — канд. геол.-мінерал. наук, доц. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Київ
- Довбуш** Тетяна Іллівна — н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Дубина** Олександр Володимирович — канд. геол. наук, с. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Дубок** Віталій Андрійович — д-р хім. наук, проф., зав. від. ІПМ ім. І.М. Францевича НАН України, Київ
- Дудченко** Наталія Олександрівна — канд. біол. наук, с.н.с. ІГМР ім.М.П. Семененка НАН України, Київ
- Englebrecht** Amy C. — PhD (geochemistry), Res. Assoc. Intern. Archaeol. Res. Inst., Honolulu
- Задвернюк** Галина Петрівна — канд. геол. наук, с. н. с. ДУ "ІГНС НАН України", Київ
- Зорина** Марина Леонидовна — канд. геол.-мінерал. наук, с. н. с. Федер. гос. бюджет. образоват. учреждение высш. проф. образования "С.-Петербург. гос. ун-т", Санкт-Петербург, Россия
- Кадошніков** Вадим Михайлович — н. с. ДУ "ІГНС НАН України", Київ
- Калініченко** Анатолій Михайлович — канд. геол.-мінерал. наук, пров. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Калініченко** Олена Анатоліївна — канд. фіз.-мат. наук, с. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Колябіна** Ірина Леонідівна — канд. геол. наук, пров. н. с. ДУ "ІГНС НАН України", Київ
- Косоруков** Олександр Олександрович — канд. хім. наук, пров. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Кривдік** Степан Григорович — д-р геол.-мінерал. наук, проф., зав. від. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Кузьмина** Марія Анатоліївна — канд. геол.-мінерал. наук, с. н. с. Федер. гос. бюджет. образоват. учреждение высш. проф. образования "С.-Петербург. гос. ун-т", Санкт-Петербург, Россия
- Лобач-Жученко** Светлана Борисовна — д-р геол.-мінерал. наук, проф., гл. н. с. ІГГД РАН, Санкт-Петербург, Россия
- Лютюев** Владимир Павлович — канд. геол.-мінерал. наук, вед. н. с. ІГ Коми НЦ УрО РАН, Сыктывкар
- Магілін** Дмитро Владиславович — канд. фіз.-мат. наук, с. н. с. ІПФ НАН України, Суми
- Манічев** В'ячеслав Йосипович — канд. геол.-мінерал. наук, с. н. с. ДУ "ІГНС НАН України", Київ
- Марініч** Ольга Василівна — м. н. с. ДУ "ІГНС НАН України", Київ
- Mikuš** T. — PhD, Res. Sci. Geol. Inst., Slovak Acad. of Sci., Banská Bystrica, Slovakia
- Павлунь** Микола Миколайович — д-р геол. наук, проф., зав. каф. ЛНУ ім. Івана Франка, Львів
- Перкатий** Костянтин Євгенович — м. н. с. ДУ "ІГНС НАН України", Київ
- Петровський** Віталій Александрович — д-р геол.-мінерал. наук, гл. н. с. ІГ Коми НЦ УрО РАН, Сыктывкар, Россия
- Писанський** Анатолій Іванович — н. с. ІПФ НАН України, Суми-Київ
- Пономаренко** Олександр Миколайович — д-р геол. наук, чл.-кор. НАН України, дир. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Пономарьов** Артем Александрович — м. н. с. ІПФ НАН України, Суми
- Пономарьов** Олександр Георгійович — д-р фіз.-мат. наук, с. н. с., зав. лаб. ІПФ НАН України, Суми
- Rhede** D. — dr. GFZ Germany Res. Centre for Geosci., Potsdam, Germany
- Сиворонов** Альберт Олексійович — д-р геол.-мінерал. наук, проф., зав. каф. ЛНУ ім. Івана Франка, Львів
- Силаев** Валерій Іванович — д-р геол.-мінерал. наук, гл. н. с. ІГ Коми НЦ УрО РАН, Сыктывкар, Россия
- Степанюк** Леонід Михайлович — д-р геол. наук, заст. дир. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Стрекозов** Сергій Микитович — нач. Приазов. КГЕ КП "Південукргеологія", Волноваха, Україна
- Франк-Каменецкая** Ольга Вікторівна — д-р геол.-мінерал. наук, проф., зав. каф. Федер. гос. бюджет. образоват. учреждение высш. проф. образования "С.-Петербург. гос. ун-т", Санкт-Петербург, Россия
- Хазов** Анатолій Федорович — канд. геол.-мінерал. наук, н. с. ІГ Коми НЦ УрО РАН, Сыктывкар, Россия
- Chovan** M. — PhD, Res. Sci. Department of Mineralogy and Petrology, Comenius Univ., Bratislava, Slovakia
- Хоменко** Володимир Михайлович — канд. геол.-мінерал. наук, пров. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ
- Шехунова** Стела Борисівна — д-р геол. наук, зав. лаб. ІГН НАН України, Київ
- Юрченко** Анастасія Владимировна — асп. ІГГД РАН, Санкт-Петербург, Россия